

Dr. Farkas Csamnagó Erika

A környezetvédelem és a kereskedelem
kapcsolata, környezetvédelmi célokat
szolgáló előírások a kereskedelemben

A követelménymodul megnevezése:

A kereskedelmi egység szabályszerű működtetése

A követelménymodul száma: 0005-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-005-50

A KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS A KERESKEDELEM KAPCSOLATA, KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOKAT SZOLGÁLÓ ELŐÍRÁSOK A KERESKEDELEMBEN

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A környezeti értékek megőrzése szükségessé teszi, hogy a környezetbarát megoldásokat ösztönözzük. A reklámokban minden nap hallhatjuk és láthatjuk, a termékek csomagolásán pedig megtalálhatjuk a „környezetbarát”, „környezetkímélő” hivatkozásokat, a biotermék és ökotermék jelzőket. Találkozhatunk „természetes” és természetesen lebomló anyagokkal, a csomagolásokon pedig megjelentek a „rajzos” környezetbarát jelzések. Napjainkban fontos célként jelenik meg a környezeti veszély, a kockázat mérséklése és a hulladékképződés megelőzése illetve csökkentése. Ezért került bevezetésre a környezetvédelmi termékdíj és a betétdíj intézménye is.

Ön egy kereskedelmi egységben dolgozik. Ismernie kell az egyes áruféleségekre vonatkozó forgalmazási és környezetvédelmi követelményeket. E mellett ellátja a hulladékok és a környezetre veszélyes áruk kezelésére vonatkozó környezetvédelmi feladatokat. Nyilvántartásokat vezet a betétdíjas csomagolóeszközökről, és helyesen alkalmazza a betétdíjas termékek visszaváltásának szabályait.

Egy fiatal vásárló érdeklődéssel és gyanakvással áll az árukkal zsúfolt polcok között. A vásárlónak alapvető joga van a valós információkhoz. A célja az, hogy egy adott termékcsoporton belül a termékek között megkeresse a környezetet legkevésbé terhelő termékeket. Megvan benne a készség arra, hogy környezetbarát terméket vásároljon és hajlandó is ezért egy kicsit többet fizetni.

1. Ajánljon a vásárlónak olyan termékeket, melyeken megtalálható a környezetbarát védjegy jelzés. Tájékoztassa az egyes környezetvédelmi jelzések jelentéséről!
2. Magyarázza el a vásárlónak a kereskedelemben betartandó környezetvédelmi előírásokat, különösen a veszélyes áruk jelölésére és kezelésére vonatkozó előírásokat!
3. Beszéljen a környezetvédelmi termékdíj céljáról, a termékdíjköteles termékekről, a kereskedelmi csomagolásról, a megfizetésükkel kapcsolatos szabályokról és díjtételeikről!
4. Vázolja a vásárló által már kiválasztott és megvásárolni kívánt visszaváltható, betétdíjas termék visszaváltásának jelentőségét, előnyeit, és menetét!

5. Milyen egy környezettudatos vállalkozás? Mit jelent a környezetközpontú irányítási rendszer bevezetése egy vállalat életében?

6. Mi minősül hulladéknak? Hogyan csoportosítjuk a hulladékokat? Mi jellemző a csomagolási hulladékokra?

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

1. Környezetvédelemmel kapcsolatos jelzések a termékeken, csomagolóeszközökön

A termékek gyártása, használata, ártalmatlanítása a környezet terhelésével jár. A környezetterhelés csökkentésének egyik lehetősége, ha a jelentős környezetszennyezést okozó termékeket (pl. higanytartalmú termékeket, nem lebomló nejloncsomagolást stb.) kiltják a piacról, mint ahogyan néhány évvel ezelőtt az ózonkárosító anyagokat tartalmazó aerosol spray-kkel tették. Ezzel a fogyasztó arra kényszerül, hogy a piacon forgalmazott helyettesítő, a környezetet kevésbé szennyező terméket felkutassa. A másik lehetőség a környezetet kevésbé terhelő termékek piacának fellendítése és a környezettudatos fogyasztói rétegnek kínálása.

A környezeti jelzések, logók a termék környezetbarátságára utalnak. A cél az, hogy egy adott termékcsoporthoz belül a piacon lévő termékek között megkeressék és megjelöljék a környezetet legkevésbé terhelő termékeket.

A kettő szakaszban történik ez az eljárás:

1. az adott termékcsoporthoz irányadó ökológiai irányelveket határozzák meg, majd
2. ehhez viszonyítottan kerülnek vizsgálatra, értékelésre az egyes termékek. Mindez egy független szakértői bizottság feladata.

Az eljárás magában foglalja a termék egész életútjának (nyersanyag kitermelés, gyártási, használat, ártalmatlanítás), minden környezeti elemnek (levegőszennyezés, vízszennyezés, talajszennyezés, zajterhelés, nyersanyag- és energiaigény, károsanyag tartalom, hulladék) a vizsgálatát.

A fogyasztók bizalmát elsősorban a feltüntetett jelzések nyerik el. Ezért egyre több országban jelenik meg az állami közreműködéssel bevezetett „hivatalos” logó, ahol ezen termékeknek szigorú, következetes feltételeknek kell megfelelniük.

A környezeti jelzések célja

A környezeti jelzések bevezetésének elsődleges célja a környezetterhelés csökkentése.

- Segíti a fogyasztó tájékozódását, hogy a vásárlás során mérlegelhesse az ökológiai szempontokat is és megtalálhassa a környezetbarát termékeket. Számukra a logó megbízható információkat közöl a termék környezethez való viszonyáról.
- A gyártók és kereskedők felé jelzésértékű. A gyártót ösztönözheti arra, hogy termékeikkel megszerezzék a logó használatának jogát.
- Segíti a környezetpolitikai célkitűzések megvalósítását is azzal, hogy a környezetet kevésbé terhelő termékek, technológiák elterjedése kedvezően befolyásolja a környezet állapotát.
- A logó alkalmazása a felvilágosítás és tudatformálás eszköze is. Elterjedésük fokozza a fogyasztók környezeti érzékenységét. A fogyasztóban tudatosulhat az egyes termékek által okozott környezetterhelés, szennyezés és veszélyeztetés, mint például az újrafelhasználható papír használata jelentős fa- és energiafelhasználást kímélő megoldás.

Magyarország környezetbarát termékjelzése

A magyar környezeti jelzés az úgynevezett „Cédrus”. A magyar környezetbarát védjegy hivatalosan nem rendelkezik megkülönböztető névvel – a „Cédrus” név csupán ráragadt. A jelzés egy stilizált növényi ábra.

1. ábra. Magyar környezetbarát védjegy¹

A végrehajtási szabályokat „A környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételeiről” szóló 29/1997. (VIII.29.) KTM rendelet tartalmazza. Az ezzel kapcsolatos teendőket a Környezetbarát Termék Közhasznú Társaság (KTKT) koordinálja.

¹Forrás: <http://csomagolas.blog.hu/tags/fenntarthat%C3%B3> (2010. 08. 10.)

A rendelet hatálya – a gyógyszerek, élelmiszerek kivételével – valamennyi termékre és szolgáltatásra, illetőleg technológiára kiterjed. A rendelet szerint **környezetbarát minősítést az a termék kaphat**, amely az adott igényt kielégítő egyéb termékkel összehasonlítva, az azonos vagy jobb termékminőség mellett a környezeti életútelemzés alapján bizonyított módon megfelel a minősítési feltételeknek. A minősítés feltételekről és a védjegy használatának engedélyezéséről a Minősítő Bizottság dönt. A bizottság a kormányzati szervek és a társadalmi szervezetek képviselőiből áll. A döntést a környezetvédelemért felelős miniszter határozattal hirdeti ki.

A környezetbarát jelzés és tulajdonságok feltüntetésének módja

1. mező	2. mező
Környezetbarát termék/szolgáltatás/csomagolás A védjegy helye Regisztrációs száma:	Környezetbarát tulajdonság

A) Az 1. mezőben kell feltüntetni a termék/szolgáltatás/csomagolás fogalmak közül a megfelelőt, valamint e mező tartalmazza a védjegyet és a regisztrációs számot.

B) A 2. mezőben kell feltüntetni a védjegyhasználati szerződésben meghatározott környezetbarát tulajdonságokat.

A forgalomba kerülő termékek tehát akkor reklámozhatók „környezetbarátként”, „környezetkímélőként”, illetve annak terméke viselheti az erre utaló hivatalos védjegyet, aki a minősítési eljárás alapján erre jogosulttá vált és a KTKT-vel védjegyhasználati szerződést kötött.

A védjegyhasználati jog nyilvános pályázati úton nyerhető el, önkéntes és folyamatos (de nem ingyenes). A védjegyhasználati jog egy évre nyerhető el.

Az Európai Unió környezetbarát termék védjegye

Az „Eurovirág” az EU környezetbarát termékjelzése. 1992-ben vezették be az Európai Unió által önállóan jegyzett környezetbarát védjegyet a tagállamok számának megfelelő csillagvirág-szirommal. Az EU területén használható logót az egyes nemzeti védjegyeiktől függetlenül, de egymást kiegészítő, bonyolult eljárás keretében az egyes országokban arra kijelölt hivatalos szervek adományozzák.

2. ábra. Európai Unió védjegye.²

Külföldi hivatalos környezeti jelzés

A „Kék angyal” a német termékjelzés. A legrégebbi és legismertebb külföldi környezeti jel. 1977-ben vezették be.

Nemzetközileg használt jelölések

a.) Újrafelhasználásra utaló jelzések

Ezek a „nem hivatalos” nemzetközi jelzések a termék (csomagolás) újrahasznosíthatóságáról adnak a fogyasztónak tájékoztatást. Azt jelzik, hogy a termékek/csomagolások hulladékai anyaguknál fogva értékes másodnyersanyagok. A Möbius hurok azt jelöli, hogy az adott termék bizonyos feltételek teljesülése esetén – a szelektív hulladékgyűjtési rendszer alkalmazásával – újrahasznosítható.

A műanyagtermék/csomagolás alján, a „körbenyílban” gyakran egy szám jelenik meg, alatta kiegészítő betűjelzéssel. Ezek segítik a műanyagfajta beazonosítását, melynek – más országokban – az újrahasznosítást megelőző gyűjtésnél, válogatásnál van jelentősége.

b.) „Der Grüne Punkt” (a német zöld pont)

---

² Forrás: <http://sulinet.hu/tart/fncikk/Kidj/0/17654/jelek.htm> (2010. 08.10.)

Németországban bevezetett „magánbillog”. A német csomagolóanyag gyártók és a kereskedelmi hálózatok azért, hogy megmeneküljenek a csomagolóanyagok kötelező visszaváltásától – 1995-ben egy saját begyűjtő rendszert állítottak fel és annak saját védjegyeként bevezették. A csomagolóanyagon megjelenő jel tehát arra utal, hogy a gyártó-forgalmazó cég Németországban bekapcsolódott a visszagyűjtést működtető hálózatba (megvásárolta a logó használatának jogát), az így jelölt hulladékot az erre rendszeresített konténerekbe kell bedobni. Vagyis a Zöld Pont nem közvetít semmit a csomagolóanyag környezeti tulajdonságairól, gyártásának, ártalmatlanításának körülményeiről.

Legközelebb, amikor vásárolsz, figyeld a virág alakú, és az egyéb környezetbarát termékjelzéseket!

2. A veszélyes anyagok és technológiák szabályai, a kémiai biztonság

A II. világháború után a vegyipar gyors fejlődésnek indult. Ezek közül nagyon sok anyag használata nem csak előnyökkel jár, hanem az emberi egészségre vagy a környezetre kockázatot jelentenek, s ennek a kockázatnak a megfelelő kezelését biztosítani kell. Méghozzá az előállítástól mindaddig, ameddig az anyag a veszélyes tulajdonságait el nem veszíti, azaz: *teljes életciklusa alatt*.

Kémiai biztonság: a vegyi anyagok életciklusából származó, a környezetet és az ember egészségét károsító kockázatok kezelését – csökkentését vagy elkerülhetővé tételét – célul kitűző, illetőleg megvalósító intézmények, tevékenységek összessége.

A kémiai biztonság és a (veszélyes) hulladékok szabályozása szorosan összefügg egymással, mivel azok az anyag életciklusának különböző szakaszait fedik le. A kémiai biztonság szabályozási körébe alapvetően minden anyag beletartozik, nem csak a veszélyesek.

Veszélyesnek a veszélyesként osztályozott anyagok és készítmények minősülnek. Az osztályozásra irányadó jogszabály Magyarországon a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény. Ezek alapján a következő **veszélyességi osztályokat** ismerjük:

- robbanó,
- oxidáló,
- fokozottan tűzveszélyes, tűzveszélyes, kismértékben tűzveszélyes,
- nagyon mérgező, mérgező,
- ártalmas,
- maró (korrozív),
- irritáló vagy izgató,
- túlérzékenységet okozó (allergizáló, szenzibilizáló),
- karcinogén (rákkeltő),
- mutagén,
- reprodukciót és az utódok fejlődését károsító,
- környezetre veszélyes (ökotoxikus) anyagok és készítmények.

A vegyi anyagok nagyon eltérő jellegű tulajdonságokkal bírnak, felhasználásuk igen széles körű, megjelennek a mezőgazdaságban, gyógyászatban, ipari folyamatokban, mindennapi használati tárgyainkban. Ezeknek az anyagoknak egy része veszélyes is.

Veszélyes áru: az olyan anyagok és tárgyak, amelyek szállítását az ADR³ tiltja, vagy csak feltételekkel engedi meg. Nagyon fontos, hogy a szállítás szempontjából veszélyes áru nem az, amelyet az általános osztályozási szabályok alapján veszélyesként osztályoznak, hanem az, aminek szállítását a vonatkozó egyezmények tiltják vagy feltételekhez kötik. Ezeket az ADR a mellékleteiben tételesen felsorolja, és az ADR-nek külön osztályozási rendszere van.

Eltérések az egyes nemzeti jogokban természetesen lehetnek: az államok ugyanis a veszélyes áruk behozatalát a saját területükre egyéb okból is szabályozhatják vagy megtilthatják, Azonban a belföldi közúti szállítás megszervezésénél is be kell tartani az ADR (műszaki) előírásait.

Szállítás: a veszélyes áru helyváltoztatása, amíg a veszélyes áru a tartályban, járműben vagy konténerben van, valamint átmeneti tárolás átpakolásnál. A szállítás történhet közúton, vasúton, vízen, levegőben.

A szállítás feltételei:

- minden vállalkozásnak, amely veszélyes árut közúton szállít, fuvaroz vagy ahhoz kapcsolódó csomagolást, berakást, töltést vagy kirakást végez, egy vagy több veszélyes áru biztonsági tanácsadót kell kineveznie, aki azért felelős, hogy segítse megelőzni, hogy e tevékenységek veszélyeztessék az embereket, anyagi javakat vagy környezetet
- a szállítás során a veszélyes anyagot mindig megfelelően jelölni kell, és a járművön jól látható bárcaát kell elhelyezni. A jelölés akkor megfelelő, ha az anyag nemzetközi számát és megnevezését minden küldeménydarabon, jól láthatóan feltüntetik.

A bárca szolgáltat információkat a veszély jellegéről:

a.) narancssárga tábla fekete ábrával, továbbá

b.) egy számokat tartalmazó narancssárga tábla a járművön, középen fekete vízszintes vonallal elválasztva: a felső számsor a veszély jele. Ha valamelyik szám duplán szerepel, akkor az fokozott veszélyt jelent. (Például: 3 – gyúlékony folyékony anyag, 7 – radioaktív anyag, X – vízzel oltani tilos); az alsó számsor pedig az anyag nemzetközi kódszáma.

c.) a szállítás során a bárcának mindig rajta kell lennie a járművön. Ha egy veszélyes árut szállító járművet baleset ér, akkor a hatóság felé a bárcáról leolvasható számokat kell jelenteni, hogy tudják, milyen jellegű veszély elhárítására készüljenek.

- a veszélyes áruk és hulladékaik szállítása csak a hatóság által kijelölt útvonalon történhet.

³ *Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szóló Európai Megállapodás (ADR), Genf, 1957.*

- veszélyes áruk országhatáron át történő szállításának engedélyezésére is érvényesek a veszélyes hulladékok országhatáron át történő szállítása során tárgyalt szigorú engedélyezési előírások.

Veszélyes anyagok osztályozás és címkézés

A vegyi anyagot mindenképp előtte osztályozni kell a gyártónak vagy az importálónak, vagyis megvizsgálni, hogy nem tartozik-e egy vagy több veszélyességi kategóriába, és ha igen, akkor melyikbe. Az osztályozás eredményeként a veszélyes anyagok, illetve készítmények kapnak egy veszélyjelet. A veszélyjelet bárki, a laikusok is értik.

A csomagolóeszközön – amely lakossági felhasználásra kereskedelmi forgalomba hozott – legyen:

- nagyon mérgező, mérgező, maró anyagokat, illetve keverékeket tartalmaz, gyermekbiztos zárás és veszélyre utaló, tapintással érzékelhető figyelmeztető jelkép,
- ártalmas, fokozottan tűzveszélyes, tűzveszélyes anyagokat, illetve keverékeket tartalmaz, veszélyre utaló, tapintással érzékelhető figyelmeztető jelkép.

A veszélyt jelző szimbólumot fekete színnel narancssárga alagra kell nyomtatni. A felirat (címké) vagy a csomagolás színének és megjelenésének olyannak kell lennie, hogy a veszélyt jelző szimbólum és annak háttere jól látható legyen.

Az osztályba sorolt veszélyes anyagok felkerülnek a veszélyes anyagok magyarországi jegyzékére. A jegyzékben már szereplő anyagokat természetesen már nem kell újra megvizsgálni.

A készítmények összetételének megváltoztatása mindig maga után vonja a készítmény újraosztályozását, akkor is, ha egyébként a veszélyessége vagy használata nem változott. Az osztályozás megfeleléséért a gyártó/importáló felel.

Az osztályozáshoz szorosan kapcsolódik a címkézés, feliratozás. A veszélyes anyagok és készítmények csomagolásán ugyanis jól láthatóan fel kell tüntetni, hogy a termék milyen veszélyek forrása lehet, és hogyan kell biztonságosan kezelni, a gyártó és az importáló nevét, székhelyét, telefonszámát, a veszély jelképét, stb.

A felirat (címké) magyar nyelven jól olvashatóan és letörölhetetlen módon tartalmazza:

- a) a termék nevét, a benne lévő veszélyes anyag megnevezését
- b) a forgalomba hozatalért felelős személy megnevezését és teljes címét, telefonszámát;
- c) a veszélyes anyag, illetve a veszélyes keverék használatával felmerülő veszély megjelölését és a veszély jelképét (szimbólumát);

d) a veszélyes anyag, illetve a veszélyes keverék használatával járó különös kockázatokat megjelölő szabványmondatok;

e) a veszélyes anyag, illetve a veszélyes keverék biztonságos használatával kapcsolatos szabványmondatok;

3. Környezetvédelmi termékdíj

A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény értelmében Magyarországon 1996 óta termékdíj-fizetési kötelezettsége áll fenn a környezetet vagy annak valamely elemét terhelő, illetve veszélyeztető termék előállítójának, behozójának, valamint forgalmazójának.

A környezetvédelmi termékdíj fő célja a környezeti veszély, a kockázat mérséklése, a hulladékképződés megelőzése illetve csökkentése, továbbá a természeti erőforrások védelme.

Környezetvédelmi termékdíj:

– egyfajta sajátos adó, amelyet a fogyasztó a termék árában fizet meg a kereskedőnek, illetve a kereskedőn keresztül a termelőnek, aki végül az államnak adja tovább azt,

– a környezetet vagy annak valamely elemét a termék előállítása, forgalmazása, felhasználása során vagy azt követően veszélyeztető vagy terhelő termék belföldön előállított vagy importként behozott mennyisége alapján megállapított díj, amelyet a termék és a hulladékká vált termék által okozott környezeti veszélyeztetések vagy károk megelőzésére, csökkentésére, rendezésére, valamint a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás ösztönzésére, a környezetszennyezés megelőzésére vagy csökkentésére irányuló tevékenység támogatására kell befizetni.

A termékdíj fizetésére kötelezett gyártó, importáló és forgalmazó köteles a termék mennyiségét és forgalmát nyilvántartani, arról adatot szolgáltatni, illetve bevallást tenni.

A termékdíj fizetés alanya:

A termékdíjat az első belföldi forgalomba hozónak – importnál a vámadósznak – kell megfizetnie, a számlán szereplő teljesítés idejében.

Termékdíj köteles termékek:

a gumiabroncsok,

csomagolás,

akkumulátorok,

egyéb kőolajtermék,

reklámhordozó papírok,

elektromos és elektronikai berendezések.

Termékdíjköteles termék forgalomba hozatala vagy saját célú felhasználása esetén környezetvédelmi termékdíjat kell fizetni.

A termékdíj összege: az előállított, illetve a ténylegesen forgalomba került termékek tömegéhez igazodó ösztönző.

Csomagolásnak minősül:

- valamennyi olyan tétel, amelyet a termelő vagy a felhasználó valamely termék (a nyersanyagtól a feldolgozott termékig) befogadására, megóvására, kezelésére, szállítására és bemutatására (csomagolási funkció) használ,
- a forgalmazás helyén történő megtöltésre tervezett és szánt, illetve a forgalmazási helyen eladott vagy megtöltött, csomagolási funkciót ellátó egyszer használatos tételek,
- a termékre közvetlenül ráakasztott vagy ahhoz rögzített, csomagolási funkciót ellátó kiegészítő elemek, kivéve, ha azok a termékek szerves részét képezik, és az egyes alkotóelemeket együttes fogyasztásra vagy értékesítésre szánták; a csomagolásba beépülő egyéb összetevőket és kiegészítő elemeket azon csomagolás részének kell tekinteni, amelyikbe azokat beépítették.

Kereskedelmi csomagolásnak minősül: meghatározott különféle italtermékek fogyasztói csomagolása, kivéve a címke és kupak, továbbá az egyszer használatos ivópohár.

Az egyszer használatos ivópohár a csomagolás termékkörön belül 2009.06.01-től nem tartozik a kereskedelmi csomagoláshoz. Az ivópohárban lévő italterméktől függetlenül az ivópohár nem minősül kereskedelmi csomagolásnak, azonban ha az ivópohárba italterméket töltenek és forgalomba hozzák – tehát a „a forgalmazás helyén történő megtöltésre tervezett és szánt, illetve a forgalmazási helyen eladott vagy megtöltött, csomagolási funkciót ellátó egyszer használatos tételek” kifejezés érvényesül –, akkor csomagolásról van szó.

Termékdíjat kell fizetni a termékek csomagolása után is. Alapja a csomagolás tömege.

1. A csomagolás anyaga szerinti termékdíjtételek

A csomagolás anyaga	Termékdíjtétel (Ft/kg)
Műanyag	36
Társított	44
Alumínium	16
Fém (kivéve alumínium)	13
Papír, fa, természetes alapú textil	16

Üveg	6
Egyéb	44

2. A kereskedelmi csomagolás termékdíjtételei

Kereskedelmi csomagolás	Termékdíjtétel (Ft/kg)
Műanyag [kivéve műanyag (bevásárló–reklám) táska]	350
Műanyag (bevásárló–reklám) táska	1900
Üveg	30
Társított csomagolás	
Rétegzett italcsomagolás	450
Egyéb	700
Fém	1150
Egyéb anyagok	2200

A kereskedelmi csomagolás után levonható termékdíjtétel mértéke

	2010	2011	2012
Levonás mértéke	70%	65%	62%

Fizetéssel kapcsolatos eljárás, termékdíjkezdmény:

- A termékdíj köteles termékek után a díjat önbevallással kell kiszámítani és befizetni. 2010. január 1-jétől a környezetvédelmi termékdíj bevallást kizárólag elektronikus úton lehet megtenni.
- A termékekről és a díjakról nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartás alapján a jelentést és a díjbefizetést negyedévenként kell teljesíteni. Eredetileg az adóhatóság járt el a termékdíj beszedési ügyekben, ez 2008-tól a vámhatóság (VPOP) hatásköre lett.
- A törvény meghatározott esetekben visszatérítést, mentességet tesz lehetővé. Ezek a megoldások is a környezetbarát megoldásokat támogatják, például a termékből keletkező hulladék hasznosításának megszervezése és tényleges hasznosítása.
- Termékdíj kedvezmény érvényesíthető a környezetbarát termékjelzés lehetőségének elnyerése esetén. A kötelezettnek a termékdíj 75 százalékát kell megfizetnie az olyan termékdíjköteles termék esetében, amely környezetbarát, a termék környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatára jogosult (termékdíjkezdmény).

Termékdíj bírság

Termékdíjbírságot kell megállapítani a termékdíj

a) hiányos megfizetése, illetve megfizetésének elmulasztása,

b) jogellenes visszaigényelése esetén.

4. A környezetvédelmi betétdíj

betétdíjas termék: „betétdíjas termék” megjelöléssel gyártott, illetve forgalmazott termék, vagy a termék csomagolása. A gyártó termékét, illetve termékének csomagolását – meghatározott helyre történő visszajuttatásának ösztönzése érdekében – betétdíjas terméké minősítheti. Betétdíjas termék gyártásának feltétele a nyilvántartásba történő felvétel.

betétdíj: a betétdíjas termék árával együtt felszámított, annak visszaváltásakor a forgalmazónak, illetve visszaváltójának maradéktalanul visszafizetett díj.

Visszaváltásának szabályai:

- A betétdíj minden esetben a termék árával együtt fizetett, de külön feltüntetett költség.
- Betétdíj kérhető és számolható el a zsák, rakodó lap, rekesz, láda, hordó, kanna, palack, cséve és a kartondoboz után.
- A betétdíjas termékek körét, a betétdíjak összegét a forgalmazás helyén folyamatosan fel kell tüntetni.
- A betétdíj összegét a számlán, a betétdíjas termék árától elkülönítve kell feltüntetni.
- A fogyasztó dönthet úgy is, hogy nem váltja vissza a betétdíjas terméket, hanem azt hasznosítja, vagy a hulladékban helyezi el. A túl alacsonyan megállapított betétdíj nem ösztönzi a visszaváltást.
- A visszaváltás lehetőségét a forgalmazás helyén, legalább napi 6 óra időtartamban biztosítani kell. A fogyasztókat a változásokról 3 hónappal előbb tájékoztatni kell.
- A forgalmazó a betétdíjas termék felhasználótól való visszaváltását a termék forgalmazásának feltételeivel azonos módon, folyamatosan, és teljes nyitvatartási időben köteles biztosítani a betétdíjas termék forgalmazásának helyén, illetve az erre kijelölt helyen. A legalább 200 m² alapterületű üzlettel rendelkező forgalmazó a forgalmazás helyén köteles a betétdíjas termék visszaváltását biztosítani.
- A termék visszaváltásakor a betétdíj teljes egészében, készpénzben visszajár.
- A fogyasztó dönt arról, hogy levásárolja-e a betétdíjat vagy sem, a felhasználó kérésére újabb termékvásárlás esetén azt a vételárba be kell számítani.

A betétdíj fizetési kötelezettség teljesítését a gyártó és a forgalmazó, vagy koordináló szervezet is teljesítheti.

A betétdíj alkalmazásának gyakorlatát a fogyasztóvédelmi hatóság ellenőrzi.

A gyakorlat a termékdíj szabályozás és a betétdíj között „kaput” nyitott. Magyarországon is elkezdődött – próbaképpen – az alumínium italos palackok betétdíjas visszaváltása. Ebben az esetben nem újrafelhasználás, hanem hasznosítás történik.

5. A környezettudatos vállalkozás jellemzői, környezetközpontú irányítási rendszer

Ma a vállalatok nagyobb hangsúlyt fektetnek a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésre mint néhány évvel ezelőtt. A jogi előírásoknak való megfeleléshez elengedhetetlen a vállalat számára, hogy tisztában legyen tevékenységének környezetre gyakorolt hatásával.

A vállalatnak tudatában kell lennie azzal, hogy tevékenysége során hol keletkeznek a legnagyobb kibocsátások (szennyeződések),és hol vannak pazarlások, így olyan eljárásokat tud kidolgozni amelyekkel a szennyeződés és a pazarlások mértéke csökkenthető.

A keletkezett hulladék mennyiségének csökkentésére, újrahasznosítására, értékesítésére, a szennyvíz mennyiségének csökkentésére, ártalmatlanítására, a kevesebb anyag és energia felhasználásra stb. tett intézkedések a környezettudatos működés megvalósulását jelenti a vállalat életében.

Környezetközpontú irányítási rendszer (KIR): Azoknak a szervezeteknek, amelyek a környezetvédelmi szempontokat is figyelembe véve működnek célszerű egy olyan irányítási rendszert alkalmazni, amely a környezeti hatásokat és jogszabályokat folyamatosan nyomonköveti. Egy ilyen rendszer lehet a Környezetközpontú Irányítási Rendszer – KIR.

A környezetközpontú irányítási rendszer bevezetése és működtetése tulajdonképpen a környezetgazdálkodás beépítését jelenti a vállalat, szervezet általános irányítási rendszerébe:

- elősegíti a jogszabályi megfelelést
- csökkenti a környezeti kockázatokat;
- a pozitív vállalati image kialakításában;
- a vásárlók között egyre több a "zöld" fogyasztó;
- segít a vállalatnak abban, hogy folyamatosan fel tudja mérni környezetvédelmi teljesítményét.

Bevezetése lehetőséget teremt a vállalatok vagy szervezetek számára a környezettel kapcsolatos tevékenységük rendszerszemléletű irányítására. Lehetővé teszi egyrészt a vállalat számára, hogy csökkentse a környezetet ért hatásokat, míg ezzel egy időben csökkenti a költségeket és növeli a termelékenységet. Másrészt koordinálja a vállalat környezetvédelmi tevékenységét, hogy nagyobb szervezeti eredményeket és hatékonyságot érjen el.

A KIR területei:

- környezetpolitika (célok és előirányzatok),
- környezeti tervezés (programok, a konkrét célok és előirányzatok leírása),
- környezeti szervezet (felelősség, hatáskör),
- környezeti oktatás (képzés, továbbképzés),alkalmazottak képzése
- kommunikáció, környezeti információs rendszer,
- a rendszer dokumentálása,
- nem megfelelés és helyesbítő intézkedések,

- belső auditok,
- vezetőségi átvizsgálások.

6. Hulladék fogalma, csoportosítása, a hulladékgazdálkodás alapelvei

A hulladékok története végig kísérte az emberiség történetét. Az ipari társadalmak jelentős változást hoztak a hulladékok tekintetében. Megnőtt a hulladékok mennyisége, csoportjai szintetikus anyagokkal bővültek, és folyamatosan bővülnek. Az ipari, a mezőgazdasági termelés, a szolgáltatások, különösen a „modern” fogyasztói szokásokra alapozódott, ez felpörgette a hulladék mennyiségének növekedését.

Hulladék a köznap értelemben: minden olyan tárgy, anyag, feleslegessé vált eszköz, amelyet már senki sem használ és előbb-utóbb a szemétként helyezünk el. A hulladék, a szemétként fogalma ezért először a felesleg, a nem hasznosítható anyag szinonimája volt.

A legtöbb mezőgazdasági eredetű anyagot, kimaradt eszközöket rendszeresen hasznosították. Az összegyűjtött növényi hulladékot, a rőzsét, szalmát, növényi szarát a háztartásban elégették. A fűtésen túl gyakran így biztosították a főzés, a sütés hőenergia szükségletét is. A lebomló, szerves hulladékokat, főként az állati eredetűeket a termőföldeken trágyaként hasznosították. A termelésben, szolgáltatásokban és a háztartásokban keletkező hulladékok hagyományos fűtésben történő tömeges hasznosítása néhány évtized leforgása alatt megszűnt.

A hulladékok mennyiségi és fajta szerinti gyors növekedése a települések környezetállapotát ugyanilyen gyors ütemben tette tönkre. Először a nagyvárosokban, majd a legtöbb emberi településen napi kérdéssé vált a hulladékok rendszeres összegyűjtése és lehetőleg környezetkímélő ártalmatlanítása. A hulladék hamarosan átlépte a települések, a régiók és az egyes államok, sőt a kontinensek határait.

Hulladék legáltalánosabban: minden olyan anyag, termék, azok csomagoló és burkoló anyaga is, amelyet annak tulajdonosa az eredeti rendeltetésének megfelelően már nem tud, vagy nem akar felhasználni.

Hulladék jogi fogalma: mindaz a tárgy és anyag, amelyről tulajdonosa, birtokosa megválnak, megválni szándékozik, vagy megválni köteles. A kulcsszó a megválni köteles! Ma már nem a tulajdonos vagy a birtokos döntési kompetenciája, hogy mikor ártalmatlanítja vagy hasznosítja a hulladékot. A hulladéktól meghatározott időközönként meg kell válni, azaz az arra feljogosított kezelőnek át kell adni és mindezért szolgáltatási díjat kell fizetni.

Hulladékok csoportosítása

A hulladékok csoportosítása több szempont szerint lehetséges. Eleinte a hulladék eredete, származása, halmazállapota, majd fokozatosan a veszélyessége vált a csoportosítás módszerévé.

Néhány csoportosítás:

I.

a.) települési hulladék, vagy

b.) termelési (inert) hulladék

II.

a.) belföldi, vagy

b.) külföldi hulladék

III.

a.) veszélyes, vagy

b.) nem veszélyes hulladék

I. Települési más néven közösségi, kommunális hulladék: mindaz, ami a településeken élők háztartásából, az intézményekből általában fogyasztási jellegű hulladékként kikerül.

A települési hulladék halmazállapota szerint lehet:

- szilárd, vagy
- folyékony hulladék.

A folyékony települési hulladék az a szennyvíz, amely a háztartásokban, vagy intézményekben keletkezik és nem lehetséges helyben megtisztítani, vagy közcsatornán keresztül elvezetni.

Megkülönböztetjük a termelési, szolgáltatási folyamatokba akár később visszavezethető, inert hulladékokat. A termelési hulladékok jelentős része eleve veszélyes hulladék.

II. Eredete szerint megkülönböztetünk **belföldi és külföldi** hulladékot. Az áruk mozgásában egyes hulladékok is osztoznak. A hulladék államhatárokon keresztül történő szállítása ezért fontos és külön szabályozást igénylő kérdés.

III. Minden hulladékcsoporthoz központi eleme a **veszélyesség szerinti kategóriák** kialakítása. Minden hulladék veszélyes az emberi környezetre, egyes hulladékok azonban különlegesen súlyos, akár közvetlen kockázatot jelentenek. A veszélyes, másként különleges kezelést igénylő hulladékokat ezért más hulladékoktól, esetenként egymástól is elkülönítetten kell kezelni és ártalmatlanítani.

Hulladékgazdálkodás szabályozása

A hulladékgazdálkodás hatályos magyar szabályozása megfelel az európai hulladékjog előírásainak. A magyar szabályozás a hazai hulladékkezelés helyzetével, a hulladékgazdálkodás fejlesztésével összefüggésben határoz meg feladatokat.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII törvény szabályozása kiterjed a települési hulladékok gyűjtésének, ártalmatlanításának kérdései mellett az egyes ipari technológiákból és termékekből keletkező hulladékok külön normáira is.

A hulladékgazdálkodás szabályozásának célja: a termelésben és a fogyasztásban keletkező hulladékok tömegének minimalizálása és a gazdasági, fogyasztási folyamatokból végleg kikerült hulladékok minél nagyobb arányú hasznosítása.

A hulladék átvevője és kezelője: azok a gazdálkodó szervezetek, amelyek az alapvetően más termelő vagy szolgáltató tevékenységük mellett mások számára vagy saját maguk részére külön tevékenységként hulladék kezelést folytatnak. A hulladékkezelés felölheti a hulladékgazdálkodás valamennyi elemét, vagy lehet annak valamelyik részművelete.

Hulladékkezelő: az, aki gazdasági tevékenysége körében mástól átveszi és kezeli a hulladékot. A hulladék termelője, tulajdonosa, vagy birtokosa általában nem hulladékkezelő.

Fő kötelezettsége a hulladék összegyűjtése és átadása.

Hulladékkezelés fázisai

Gyűjtés: a hulladék hasznosítási vagy ártalmatlanítási célú összeszedése, válogatása, rendszerezése a további kezelés számára.

Begyűjtés: a hulladék keletkezésének helyén, vagy az erre a célra szolgáló begyűjtőhelyen történik.

Szállítás: a hulladék telephelyen kívüli, telephelyek közötti mozgatása.

A hulladék tárolása: a keletkezés helyén történő elhelyezés. A tárolás nem lehet korlátlan, fő szabály szerint három évnél rövidebb ideig tarthat. A veszélyes hulladékok esetében a veszélyességtől függően, általában egy év a tárolás ideje.

Hulladékhasznosítás: minden olyan gazdasági tevékenységet felölel, amely megvalósítja a termelésben, vagy szolgáltatásban történő felhasználást. A hasznosítás történhet kémiai, biológia és fizikai átalakítással. A szabályozás egyes hulladékcsoportokra hasznosítási arányokat írhat elő.

Ártalmatlanítás: a hulladékok hasznosítási hiányában szükséges. Minden hulladékot ártalmatlanítani szükséges. Az ártalmatlanítás a hulladék környezetre veszélyes tulajdonságainak mérséklését, megszüntetését célzó tevékenység.

A legelterjedtebb ártalmatlanítási formák:

- a környezet más elemeitől, vagy más hulladékoktól történő elszigeteléssel, vagy
- a hulladék veszélyességi jellemzőinek megváltoztatásával,
- termikus technológiákkal,
- égetéssel,

- hulladék lerakása a környezet elemeitől elszigetelt hulladéklerakóban.

A hulladékgazdálkodás alapelvei

- Közelség alapelve: a hasznosítás és az ártalmatlanítás helyét a keletkezés helyéhez a lehető legközelebb – a gazdaságosság értékelése mellett – kell megválasztani.
- Regionalitás alapelve: a kezelő tevékenységeket a gazdaságosság, az arányosság figyelembevételével a kezelési igények szerinti területi rendszerben kell kialakítani és működtetni.
- Fokozatosság elvének alkalmazása is a hulladékgazdálkodási célok elérése érdekében történik.

Forgalmazó kötelezettsége:

A **gyártó** fő kötelezettsége az energiatakarékos termelés, a hulladékszegény technológia megszervezése. A törvény a nagyobb arányú hasznosítás érdekében a gyártónak visszavételi kötelezettséget határoz meg.

A **forgalmazó** együttműködik a gyártóval és a fogyasztóval, ezért vissza kell fogadnia a fogyasztótól a hulladékot, majd köteles azt átadni a gyártónak, vagy a szolgáltatónak. A forgalmazó át is vállalhatja a visszavételi kötelezettséget.

A **fogyasztó** köteles összegyűjteni a nála keletkező hulladékot. A saját hasznosítás után megmaradó hulladékot át kell adni a hulladékkezelőnek. Az ingatlantulajdonos, a bérlő, a más jogcímen használó köteles igénybe venni a közzolgáltatást. A közzolgáltatásért az önkormányzati rendelettel megállapított közzolgáltatási (hulladékkezelési) díjat kell fizetni.

A veszélyes hulladék fogalma

A veszélyes hulladékokkal a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) foglalkozik. A veszélyes hulladék általános fogalmát találjuk a Hgt-ben, miszerint: „veszélyes hulladék a 2. számú mellékletben felsorolt tulajdonságok közül eggyel vagy többel rendelkező, illetve ilyen anyagokat vagy összetevőket tartalmazó, eredete, összetétele, koncentrációja miatt az egészségre, a környezetre kockázatot jelentő hulladék.”

A törvény 2. számú melléklete 15 féle veszélyességi jellemzőt ismer, H1-től H14-ig terjedő jelöléssel. Pl. ilyen veszélyességi jellemzők: maró, mérgező, fertőtő, robbanó, tűzveszélyes stb.

Csomagolási hulladékok és nyilvántartásuk

Az összes hulladék mennyiségének jelentős része csomagolási hulladék. Fő cél a csomagolási hulladék elkerülésének elsőbbségén, másodsorban az újrahasznosítás lehető legnagyobb arányú biztosításán alapszik.

Csomagolási hulladék: hulladéknak minősülő minden csomagolás.

A csomagolási hulladékok bizonyos hasznosítási kvótájának elérését tűzték ki célul, melynek érdekében a tagállamoknak ki kell alakítaniuk a megfelelő visszavételi-, begyűjtési- és hasznosítási rendszereket.

A gyártó a csomagolás anyagára, hulladékára, illetve a csomagolási hulladék kezelésének módjára utaló azonosító jelölést alkalmazhat.

A csomagoláson vagy a csomagoláshoz rögzített címkén az azonosításnak

- a) jól láthatónak,
- b) tartósnak, valamint
- c) a csomagolás felnyitása után is jól olvashatónak

kell lennie.

Üzletenként legalább 500 m² alapterületű üzlethelyiséggel rendelkező kereskedelmi csomagolást értékesítő forgalmazó a felhasználó által felajánlott használt vagy hulladékká vált kereskedelmi csomagolást köteles átvenni. E kötelezettség a helyben fogyasztásra kínált termék kereskedelmi csomagolására nem vonatkozik.

A forgalmazó a felhasználótól való átvételt a kereskedelmi csomagolás forgalmazásának feltételeivel azonos módon, folyamatosan, teljes nyitvatartási időben köteles biztosítani a kereskedelmi csomagolás forgalmazásának helyén.

A forgalmazó átvételi kötelezettségének teljesítéséért a felhasználótól díjat nem követelhet, azonban a felhasználó visszavételre ösztönzése érdekében díjat fizethet.

Nyilvántartást vezet

- a) a gyártó a csomagolás jellegéről, a csomagoláshoz felhasznált anyagok megnevezéséről, fajtájáról, mennyiségéről, valamint a csomagolás újrahasználatra, hasznosításra alkalmasságáról,
- b) a kötelezett a visszavett és újrahasznált csomagolás mennyiségéről, továbbá a kötelezett és a hulladékhasznosító a visszavett csomagolási hulladék jellegéről, hasznosításáról és mennyiségéről, illetve kötelezettségeinek teljesítéséről.

Összefoglalás

A hulladékgazdálkodási szabályozás az általános engedélyezési, adatkezelési és szankcionálás szabályok mellett mind következetesebben tartalmaz egyes, speciális hulladékokra vonatkozó jogi megoldásokat, előírásokat.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Rajzolja le a magyar környezetbarát védjegyet és az Európai Unió környezetbarát termék védjegyét!

2. feladat

Karikázza be a termékdíjköteles termékeket!

- a.) gumiabroncsok,
- b.) hűtőközegek,
- c.) műanyag táska,
- d.) hígítók és oldószerek,
- e.) rádiótelefon akkumulátora,
- f.) egyéb kőolajtermék,
- g.) gépjárműroncsok,
- h.) reklámhordozó papírok,

- i.) elektromos berendezések,
- j.) építési és bontási anyagok,
- k.) elektronikai berendezések.

3. feladat

Írja le a hulladékkezelés fázisait! Melyek a legelterjedtebb ártalmatlanítási formák?

Megoldások:

1. feladat

Lásd az 1. ábrát (magyar védjegy), és a 2. ábrát (Európai Virág védjegy)

2. feladat

Helyes válaszok:

a.), c.), e.), f.), h.), i.), k.)

3. feladat

Hulladékkezelés fázisai:

Gyűjtés,

Begyűjtés,

Szállítás,

Tárolás

Hulladékhasznosítás

- Ártalmatlanítás.

A legelterjedtebb ártalmatlanítási formák:

- a környezet más elemeitől, vagy más hulladékoktól történő elszigeteléssel, vagy
- a hulladék veszélyességi jellemzőinek megváltoztatásával,
- termikus technológiákkal,
- égetéssel,
- hulladék lerakása a környezet elemeitől elszigetelt hulladéklerakóban.

MUNKANYELVI

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Nevezze meg, hogy melyik fogalmat takarják az alábbi meghatározások!

- a.) .....: a magyar hivatalos környezetbarát védjegy. A jelzés egy stilizált növényi ábra.
- b.) .....: az EU környezetbarát termékjelzése. 1992-ben vezették be az Európai Unióban.
- c.) .....: mindaz a tárgy és anyag, amelytől tulajdonosa, birtokosa megválnak, megválni szándékozik, vagy megválni köteles.
- d.) .....: a legrégebbi és legismertebb külföldi környezeti jel.
- e.) .....: a vegyi anyagok életciklusából származó, a környezetet és az ember egészségét károsító kockázatok kezelését – csökkentését vagy elkerülhetővé tételét – célul kitűző, illetőleg megvalósító intézmények, tevékenységek összessége.
- f.) .....: a termék árával együtt felszámított, annak visszaváltásakor a forgalmazónak, illetve visszaváltójának maradéktalanul visszafizetett díj.
- g.) .....: a környezeti hatásokat és jogszabályokat folyamatosan nyomköveti azon szervezeteknél, amelyek a környezetvédelmi szempontokat is figyelembe véve működnek.
- h.) .....: 15 féle létezik, H1-től H14-ig terjedő jelöléssel.
- i.) .....: a hulladék környezetre veszélyes tulajdonságainak mérséklését, megszüntetését célzó tevékenység.
- j.) .....: meghatározott különféle italtermékek fogyasztói csomagolása, kivéve a címke és kupak, továbbá az egyszer használatos ivópohár.

2. feladat

Mit jelentenek az alábbi rövidítések?

KIR: .....

KTKT: .....

EU: .....

3. feladat

Töltse ki a környezetbarát jelzés és tulajdonságok feltüntetésének módjára vonatkozó alábbi táblázatot!

1. mező	2. mező

4. feladat

Soroljon fel legalább 3 veszélyességi osztályt!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
---

5. feladat

Írja be az alábbi számokat a szöveg megfelelő helyére!

- a.) 75   b.) 2010   c.) 1992   d.) 200
e.) 2000   f.) 15   g.) 2

A ..... mezőben kell feltüntetni a védjegyhasználati szerződésben meghatározott környezetbarát tulajdonságokat. A termékdíj köteles termékek után a díjat önbevallással kell kiszámítani és befizetni. .... január 1-jétől a környezetvédelmi termékdíj bevallást kizárólag elektronikus úton lehet megtenni.

A hulladékgazdálkodásról szóló ..... évi XLIII törvény szabályozása kiterjed a települési hulladékok gyűjtésének, ártalmatlanításának kérdéseire is. A törvény 2. számú melléklete ..... féle veszélyességi jellemzőt ismer, H1-től H14-ig terjedő jelöléssel. ....-ben vezették be az Európai Unió által önállóan jegyzett környezetbarát védjegyet a tagállamok számának megfelelő csillagvirág-szirommal. A legalább ..... m² alapterületű üzlettel rendelkező forgalmazó a forgalmazás helyén köteles a betétdíjas termék visszaváltását biztosítani. A kötelezettnek a termékdíj ..... százalékat kell megfizetnie az olyan termékdíjköteles termék esetében, amely környezetbarát, a termék környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatára jogosult

6. feladat

Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

A. Melyik hatóság jár el a termékdíj beszedési ügyekben?

- a.) adóhatóság
- b.) környezetvédelmi felügyelőség
- c.) rendőrség
- d.) vámhatóság

B. Mely termékre nem lehet használni a magyar környezetbarát védjegyet? (Több válasz is lehetséges!)

- a.) Papírárú
- b.) Mosópor
- c.) Fejfájás csillapító tablettá
- d.) Szalámi
- e.) Bevásárló táská
- f.) Fűszerpaprika

C. Mit kell feltétlenül tartalmaznia jól olvashatóan és letörölhetetlen módon a veszélyes anyagok, áruk csomagolásának? (Több válasz is lehetséges!)

- a) termék nevét magyar nyelven,
- b.) termék felhasználhatóságának időpontját
- c.) veszélyes anyag megnevezését

d.) gyártó nevét,

d) forgalomba hozatalért felelős személy teljes címét

e) veszély jelképét (szimbólumát);

D. Melyik állítás hamis az alábbiak közül? (Több válasz is lehetséges!)

a.) A betétdíj minden esetben a termék árával együtt fizetett, és együtt feltüntetett költség.

b.) Betétdíj kérhető és számolható el a zsák, rakodó lap, rekesz, láda, hordó, kanna, palack, cséve és a kartondoboz után.

c.) A termék visszaváltásakor a betétdíj összegét kötelező valamilyen termékre levásárolnia a vevőnek.

d.) A visszaváltás lehetőségét a forgalmazás helyén, legalább napi 6 óra időtartamban biztosítani kell.

e.) A betétdíjas termékek körét, a betétdíjak összegét a forgalmazás helyén folyamatosan fel kell tüntetni.

f.) A legalább 200 m² alapterületű üzlettel rendelkező forgalmazó a forgalmazás helyén nem köteles a betétdíjas termék visszaváltását biztosítani.

7. feladat

Sorolja fel, hogy hogyan csoportosíthatjuk a hulladékokat?

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

MEGOLDÁSOK

1. feladat

- a.) Cédrus   b.) Eurovirág   c.) Hulladék (jogi fogalma)
d.) Kék angyal   e.) Kémiai biztonság   f.) Betétdíj
g.) Környezetközpontú irányítási rendszer   h.) veszélyességi jellemző
i.) Ártalmatlanítás   j.) Kereskedelmi csomagolás

2. feladat

KIR: Környezetközpontú Irányítási Rendszer

KTKT: Környezetbarát Termék Közhasznú Társaság

EU: Európai Unió

3. feladat

1. mező	2. mező
Környezetbarát termék/szolgáltatás/csomagolás A védjegy helye Regisztrációs száma:	Környezetbarát tulajdonság

4. feladat

- robbanó,
- oxidáló,
- fokozottan tűzveszélyes, tűzveszélyes, kismértékben tűzveszélyes,
- nagyon mérgező, mérgező,
- ártalmas,
- maró (korrozív),
- irritáló vagy izgató,
- túlérzékenységet okozó (allergizáló, szenzibilizáló),
- karcinogén (rákkeltő),
- mutagén,
- reprodukciót és az utódok fejlődését károsító,
- környezetre veszélyes (ökotoxikus) anyagok és készítmények.

5. feladat

Sorrend: g, b, e, f, c, d, a

6. feladat

A – d

B – c, d, f

C – a, c, d, e

D – a, c, f

7. feladat

I. települési hulladék, vagy termelési (inert) hulladék,

II. belföldi, vagy külföldi hulladék,

III. veszélyes, vagy nem veszélyes hulladék.

MUNKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

Miklós László (szerk.): Környezetjog, Jate Press, Szeged, 2008.

1995. évi LIII. törvény a környezetvédelem általános szabályairól

2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról

2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról

98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékokról

213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet a települési hulladékok kezeléséről

271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási bírságról

94/2002. (V. 5.) Korm. rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól

164/2003. (X. 18.) Korm. rendelet a hulladékok nyilvántartásáról

224/2004. (VII. 22.) Korm. rendelet a hulladékkezelési közszolgáltatásról

<http://www.greenfo.hu> (2010.08.09.)

A(z) 0005–06 modul 005–ös szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 851 01 0000 00 00	Hulladékfelvásárló
52 341 02 0010 52 01	Bútor- és szőnyegbecsüs
52 341 02 0010 52 02	Ékszerbecsüs
52 341 02 0010 52 03	Festménybecsüs
52 341 02 0010 52 04	Műtárgybecsüs
33 341 02 0000 00 00	Mintabolti értékesítő, szolgáltatásértékesítő
33 341 02 0100 31 01	Bolti pénztáros
33 341 02 0100 33 01	E-kereskedő
33 341 02 0100 33 02	Játéktermi felügyelő (krupié)
33 341 02 0100 31 02	Kereskedelmi és szolgáltatási ügynök
33 341 02 0100 31 03	Szerencsejáték-értékesítő
33 215 02 0100 31 02	Virágkötő
52 341 01 0100 33 01	Autó- és motorkerékpár-eladó, -kölcsonzó
31 341 01 0010 31 01	Bútor- és lakástextil-eladó
31 341 01 0010 31 02	Élelmiszer- és vegyiáru-eladó
31 341 01 0010 31 03	Műszakicikk eladó
31 341 01 0010 31 04	Porcelán- és edényáru-eladó
31 341 01 0010 31 05	Ruházati eladó
31 341 01 0010 31 06	Zöldség-gyümölcs eladó
52 341 07 0100 31 01	Hírlapáros, trafikos
52 341 07 0100 51 01	Kazetta- és lemez eladó, -kölcsonzó
52 341 07 0100 51 02	Óra-ékszer és díszműáru eladó
52 341 07 0100 31 02	Papír, írószer eladó
33 341 03 0100 31 01	Épületgépészeti anyag- és alkatrész eladó
33 341 03 0100 31 02	Gépészeti anyag- és alkatrész eladó
33 341 03 0100 31 03	Járműalkatrész-eladó
33 341 03 0100 31 04	Telepi építőanyag-eladó
33 341 03 0100 31 05	Villamossági anyag- és alkatrész eladó
51 341 01 0100 33 01	Kisgép- és műszakicikk-kölcsonzó
31 341 03 0000 00 00	Töltőállomás-kezelő
33 215 02 0100 31 01	Virágbolti eladó
52 341 06 0000 00 00	Könyvesbolti eladó
52 341 01 0000 00 00	Autó- és motorkerékpár-kereskedő
51 341 02 0000 00 00	Régiségkereskedő
33 215 02 0100 33 01	Virágdekoratőr
54 481 03 0010 54 04	IT kereskedő
51 213 01 0010 51 01	Eseményrögzítő
51 213 01 0010 51 02	Filmlaboráns
52 341 05 1000 00 00	Kereskedő
52 341 05 0100 52 01	Bútor- és lakástextil-kereskedő
52 341 05 0100 52 02	Élelmiszer- és vegyiáru-kereskedő
52 341 05 0100 52 03	Ruházati kereskedő
52 341 07 0000 00 00	Kultúrcikk-kereskedő
52 725 01 0000 00 00	Látszerész és fotócikk-kereskedő
33 341 03 0010 33 01	Építőanyag-kereskedő
33 341 03 0010 33 02	Épületgépészeti anyag- és alkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 03	Járműalkatrész-kereskedő
33 341 03 0010 33 04	Villamossági anyag- és alkatrész-kereskedő
51 341 01 0000 00 00	Műszakicikk-kereskedő
31 341 04 0000 00 00	Vegyesiparcikk-kereskedő
31 341 04 0100 31 01	Agrokémiai és növényvédelmi kereskedő

31 341 04 0100 31 02	Gyógynövénykereskedő
31 341 04 0100 31 03	Piaci, vásári kereskedő
31 341 04 0100 31 04	Sportszer- és játékkereskedő
33 215 02 0000 00 00	Virágkötő, -berendező, virágkereskedő
33 215 02 0100 33 02	Virágkereskedő
31 582 09 0100 31 04	Tűzvédelmi eszköz- és rendszerszerelő, karbantartó

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

15 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató